

christo assumpto scz rei filio intelligit
a similitudinibz rer artificiose transsump-
pta sicut pz in *Th. li. vii. c. ij. vbi dicitur*
Chris^t multis modis in scriptura vo-
cari consuevit. Dicit enim ibidē qd xps a
charismate vocat^r est. Ipse enī pre cunctis
suis consortibz oim gratiaz plenitudie ē
velibz. qd iesus hebraice. forter grece.
saluator vero latine dicitur. eo qd cunctis gen-
tibus saluator est transmissus. ppter qd
ipse messyas hebraice dicitur. eo qd omnis p-
phetialis sacerdotalis et regalis dignita-
tis privilegio sit diuinit^r insignit^r. nam
messyas dicit^r unctus. Dicit^r etiā emas-
nuel. i. nobiscū de^r eo qd deus per virgine
natus in carne apparēs nobis se pūrit.
Dicitur etiā verbū caro factū. qz vbi
est inq̄tū nascit^r a patre in eternitate.
sed caro dicit^r inq̄tū a matre nascitur
in tēpīs mutabilitate. **S**ile dicit^r vni-
genitus et priogenitus. qz patris et etiā mris
fuit filius vnicus an que nullus et post
quē nō erat alius. **M**ultis etiam alijs
modis pfiguratur in rebus creatis. **D**i-
citur etiā pncipiū. qz pater p ipsum
omnia finit vel fecit. Dicit^r et os rei quia
p ipsum de^r mundo loq̄tur. Dicit^r et ma-
nus. qz p ipsum rerū vniuersitas ordi-
tur. dicit^r et via quia p ipsum ad brauiū pue-
nitur. vita dicit^r quia in ipso omnia viuūt.
veritas qz nec fallit nec fallit. dicit^r fons
qz omnis boni origo in deficient^r et reficit si-
tientes. **E**t multis alijs figuris innue-
tabilibz et infinitis nobis dat^r intelligi i
scripturis. sicut ibi ponit *Th. in exēplis*
multiplic^r. **S**icut pater et filius. ppter
varios effectus in creaturis varijs no-
minibz nūcupāt^r. sic spūscū patri et
filio in simplicitate nature et substātia-
lis et coetern^r diuersis vocat^r nominibz et
diuersis rebus mltifarie cōpatur. **P**ro-
pter qd dicit^r in *vij. Sap. qd est scūis in*
oim scz creature sanctificatōe. et est mul-
tiplex in charismatū et donoz distribu-
tione. vnicus in p̄s et filij vniformi cō-
nexionē. necnō in sanctorū charitatiua
vnione. subtilis in cogitationū et affecti-
onū pscrutatōe. modest^r in discreta et
modesta affectuū hūanorū ordinatione
discretus in factidie siue eloquētie ad

ministratōe. **I**ncoinq̄natus sine macu-
le cōragione. suavis in pceptis. suauior
in cōsilijs. suauissim^r in p̄m̄is. amans
bonū actū in actiuis qd suavis est in con-
tēplatiuis. human^r humanā diligēs so-
cietatē. benign^r innatā habens in se boni-
tate. stabilis lassus et infirmis pferēs
firmitatē et nullā prozsus h̄ns in se vi-
cissitudinis mutabilitatē. securus illis
quos ptegit auferēs formidulositates.
oem h̄ns virtutē. omnibz cōferens vru-
tū pfectiōem. oia prospiciēs. oem h̄ns
cognitōem. capiēs oem sp̄m̄ intelligibi-
lem. om̄is sp̄s rōnalis motū inuesti-
gans et affectōnē. mūdus in se et ab alijs
auferēs infectiōem. **M**ultis etiā alijs
noibz nūcupatur. Dicitur enī digit^r
ppter eius discretā et subtilem opatōem.
Columba ppter simplicitatis amorem.
Falces ppter estuantū refrigeratiōem.
Ventus ppter occultā grāz inspiratōz
Ignis ppter gratie euaporatōem. **R**os
siue pluuia ppter ale secundatōz. **V**el
ppter dulcisūā interioris h̄is imuta-
tione. **V**elū ppter inferiorē aīme im-
pinguatōem et ex hilaratōnes. **M**ultis
alijs compatur diuin^r sp̄s. sed ista suf-
ficient^r p exemplo. **N**ūc ad angeloz pro-
prietates adiuuāte dño manū apponā^r

Incipit liber secū- dus de proprietatibus angelorum.

De proprie-
tatis angelicis diuino
adiutorio aliq̄ in medi-
um nobis platur. p̄o
incipiendū est ab eisde
in generali. et deinde in speciali vbi sint
guloz ordinū dispositiōes. et officioz di-
uerse ministratōes. prout p̄nti cōgruit
opusculo p ordinem declarabūtur.

Capitulū **P**rimū

De interpretatōne angeli.

Angel^r itaqz grece. hebraice mal-
lach. latine vero nūcius interp-
tatur. eo qd p angeloz minist-
terij diuina voluntas populo nūciatur

Lib. Secundus

Unde angelus nomē est officij nō natu-
re. Spiritus autē non est angelus. sed q̄si
a deo mittit tunc pro angelus proprie-
nūcupatur. Cui scz angelo licentia pi-
ctoris alas tribuit. in quarū subito mo-
tu celere angelorū opationē figuratiue
predicta pictoris licentia simpliciter p̄
ostēdit. sicut potestas ventis alicuiere alas
antiquitas non prohibuit. sicut dicit
Irido. libro vij. ca. vij.

Capit. Secundū.

Quid sit angelus fm Damal.

Est igitur angelus fm Damal.
substantia intellectualis. semp
mobilis. arbitrio libera. incor-
porea deo ministras. fm grām et non na-
tura immortalitate percipiens. Et hac
angelica descriptio multiplex nobis re-
sultat. proprietates angelorū. P̄cipue enī sub-
stantia intellectualis. qz rōne spūalita-
tis sue substantie et singularis spirituali-
tatis oēs formas intelligibiles in se p-
ticipat et species cognoscibiles apprehē-
dit. et q̄nto a terrestris materie coarta-
tione est remotior. tāto in contēplatio-
ne immaterialiū est p̄fectior. sicut ex p̄l
se dicit in libro causarū. Nā intelligen-
tie plene sunt formis. et ideo oēs spēs
cognoscibiles eis subijcibiles in eis re-
lucent sicut ibidē dicit cōsequenter. P̄cipue
hec natura angelica omnē antecedit cre-
aturā corporeā. I essentie subtilitate. in
simplicitate. in intellectus p̄spicacita-
te. in liberi arbitrij habilitate qz hec an-
gelica natura nullā hz dependentiam a
materia. id corruptō materialis ei non
potest aliq̄liter conuenire vñ sensual co-
gnitio eius intellectū deiformē non im-
pedit. Angelus enī deiformē habet intel-
lectū. et id supra tps est et totū intelligit
simul et nō vñ post aliud. aut vnum ex
alio. sicut ex p̄missis cōclusionē sicut hu-
manus intellectus q̄ est vñ ex alio col-
latius. Nā qualis est compatio simpli-
cis ad cōpositū et puncti ad lineā in eēn-
do. talis est compatio angelici intelle-
ctus ad humanū in intelligendo et in
dicando. Nulla malicia angelicum affe-
ctum a creatoris sui obseq̄o retrahit vel

auertit. vnde quāto angelica substantia
est simplicior et ab omni cōditione ma-
terie distantiō. tanto dei similitudo in
ea relucet expressior et in ipsa sicut spe-
culo clarissimo splendor diuine sapien-
tie relucet exp̄ssior et tanto est dignior
influentia glorie. quāto p̄fectius adhe-
sit incōmutabili veritati et litera et pro-
pria volūtate. vt dicit Grego. Dixit in
quit deus omnipotens naturā summorū
spiritūū bonam sed mutabilē cōdidit vt
qui p̄manere vellent mererētur et eo ma-
ioris meriti apud deū fierent q̄nto mu-
tabilitatis sue votū. voluntatis studio
desiderissent. dicit etiā idem Angelus in
contēplatione sui creatoris immutabi-
lis p̄manet. et tamē eo qz creatura est vi-
cissitudine mutabilitatis habet. In
angelis enī tria considerātur vt ait Bi-
onius. Essentia qua subsistit. virtus
qua possunt opatio qua pagūt. Forū
essentia est simplex et immaterialis pu-
ra distincta seu discreta. Forū virtus est
libera intelligēs. diligēs. indefessa. Pa-
rent enim p̄tatem libere eligēdi. intel-
ligēdi et diligēdi et deo incōmutabili
adherēdi. Insuper h̄nt virtutē opandi. qz
om̄ia faciunt sine more dilatione. om̄ia
aduersa coerēt sine resistentia et cōtra-
dictione. Semper nobis assistūt et no-
bis seruiūt sine intermissione. Unde eo-
rum opatio est voluntaria. subita. vti-
lis. et honesta. nam deo seruiūt sine coac-
tione subito et in instāta iussū p̄ficiunt
sine procrastinatione. om̄ia proficua et
vtilia procurāt summa attentione. licet
et honestis vacāt que sunt sine rephex-
sione. Patet itaqz qz triplex virtus est
in angelo scz cognoscendi. operandi. et
persistēdi. Cognoscit enim deū supra se
in speculo eternitatis sine aliqua inter-
positione. Semp enim videt faciem pa-
tris. Mathei. c. viij. Attra se apprehen-
dit om̄ia sine collectione. Attra sereni-
net apprehensa sine obliuione. Sic etiā
habent virtutē operandi potenter. cele-
riter. vtiliter. incessanter. Valent etiā
virtutē persistēdi in nature sue simplici-
tate. qz mortalitatis vicissitudine non
alteratur passibilitatis cōtrarietate nō

afficitur. mole carnea nō retardatur.
Persistunt etiā in gratie ⁊ glorie firmitate. quia diuinis legib⁹ subiecti nulla affectū e vel actione ei cōtrariant. Cum sint benigni nullo inuidie stimulo torquetur. Cum sint puri nulla affectōne turpi cōtaminantur. Persistūt etiā in officij dignitate. nam cū sint iusti nullo modo sibi inuicē iniuriātur. q̄ subsunt nullo contemptu subijciuntur. ⁊ q̄ presunt sine tyrānide alijs principantur. Preterea angelica natura p̄ se luci s̄z teo vicius est cōiuncta. ⁊ ideo copiosiori lumine repleta ⁊ tāto te vite fonte pfundius haurit quāto cōtemplādo p̄io luminis vicinuis se subiūgit. ⁊ tāto principaliores theophanias. i. illuatiōes diuinas cōtinue recipit. quāto p̄fecti⁹ ad summū bonū p̄ amorē inflexibile se cōuertit. vñ illa lux eterna primo sup angelos influit ⁊ ipsis mediātibus ad nos descendit. ⁊ iō lex p̄ angelos ad hoies processit. Unde p̄pter istā primā a patre luminis illuminatōem ad angelos descendētē vocatur angeli a Dion. agalma t̄ba. i. specula clarissima diuini luminis receptacula. Vñ in li. de diuinis no. ca. vi. dicit sic. Angelus est imago dei. manifestatio occulti luminis. speculū purum splendidissimū. immaculatū. incōtaminatū recipiens totas si phas est dicere speciositate bñformate deiformitatis et pure declaratōis in seipso sicut possibile est bonitate que est in abditis. ⁊c. Imago dei d̄z propter deiformē intellectum qz sicut deus oia videt sine deliberatōe ⁊ collectōe. ita angeli. qz nec vident p̄ mediū nec apprehendūt p̄ sensum. Dicit etiā ⁊ occulti luminis manifestatō. qz diuinitatis lumē qd̄ in se incōprehensibile est ⁊ occultū p̄ influentiā recipiēdo. et alijs trāsmittēdo inferiorib⁹ manifestat. Dicit ⁊ speculū propter luminis receptibilitatē ⁊ d̄z speculū purum propter naturalē sue substātie puritatē. Nil enim habet corporee feditatis. immaculatū. sine macula culpe original. incōtaminatū sine cōtagio culpe mortal. incōinquantum sine infectione culpe venial. Dicit etiā recipiēs speciositate deiformitatis

qz in specie et mō cognoscēdi filis est diuinitati q̄ declarat inferiorib⁹ abditā et ineffabile ac occultā diuinitatis suauitate. nā qd̄ cōtemplādo et gustādo diuinitatis p̄cipit inferiorib⁹ notificat ⁊ trāsfundit. Angeli eni s̄m Damasc. li. ij. ca. iij. sunt lumina quedā intelligibilia ex primo lumine lumē hñtia nō lingua vel aurib⁹ indigētia. sed sine s̄mone ⁊ sine voce suas volūtates ⁊ intelligētias sibi inuicē tradētia ⁊ exprimētia. loco corpali nō cōtēta. nō pietib⁹ vel claustris corpali ter circūscripta. triplicē dimētionem nō hñtia. S; intellectualit̄ assunt ⁊ operantur vbiq̄ eis fuerit imperatū. Sūt ⁊ hi. spūs naturalit̄ fortes ⁊ veloces ad diuine volūtatis expletōes ⁊ vbiq̄ cito inueniūt vbiq̄ diuin⁹ iusserit nutus. ⁊ q̄ circa nos sunt dispensantes ⁊ auxiliātes nobis s̄m diuinā volūtate sup nos entes ⁊ tñ circa deū exites. ad malum difficile mobiles. qz omnino immobiles ex grā q̄uis nō natura. deū q̄ntum possibile est cōtemplātes et in ipso telecōtates. ⁊ cū sint incorporei ⁊ spūsiales non sunt nuptijs indigētes. hucusq̄ Dam.

Capitulū Tertium.

Quō angeli in effigie corpali repingantur. Quāuis at anglica natura ab omni materia ⁊ lineamētis corpis sit aliena. tñ in effigie corpali repingunt angeli ⁊ varia mēbra ⁊ figuras hñe diuersas i scriptura sepi⁹ mēozantur. s; p̄ tenoiatōes mēbroz visibiliū intelligūt inuisibiles actōes celestiu aīoz. Nā cūz lōga coma ⁊ reflexis capill vbiq̄ angli repingūt. in qb⁹ vtiq̄ eoz mūde affectōnes ⁊ ordinate cogitatōes intelligūt. Nā capilli capitis resignāt cogitatōes ⁊ affectōes q̄ oriunt̄ ex radice mēt̄. Aure hñe dicūtur. qz diuinā inspiratōis accipiūt quā vtiq̄ diiudicat ⁊ discernūt. Flares eis pictozes attribuūt ⁊ merito qz vicia velut fetida refugiūt. s; virtutes q̄si qdā odorifera diligūt ⁊ in mūda et imūda. fetida ⁊ aromatica sagacissime diuidūt ⁊ distinguūt. Ora liguas ⁊ labia hñe sepi⁹ mēozant. qz diuina secreta q̄ loq̄ndo nobis p̄fert ⁊ diuis laudib⁹ cōtinue

Libri Secundus.

inbiant et intendunt. Interbes pictorum
licentia repingit eos. quia eorum virtutem
quasi iuuenilem statum considerans eos non vi-
ribus nec senio defecere sic ostendit. De-
tes habere dicuntur. quia gratiam quam diuini-
tus accipiunt alijs concitare et quasi comolli-
endo diuidere consueuerunt. vnde in ventribus
eorum patris actiua et concitativa merito re-
signat. Et etiam brachia et manus habent. quia
virtute sua actiua et per mansua infirmi-
tates nostras sustinet et vltimam in fine ab ele-
ctorum defensione et supportatione non desistunt.
Cor et pectus habent finguntur. quia cum refo-
rme habent vitam ad susceptionem reformationis
vite et vitalis gratie nobis manifestissime
coopantur. Costas et latera habent quia omnia
gratiam munera in se tuta possident et per ipso-
rum custodia in electis hominibus omnia tuta manent.
Lumbos et femora habent dicitur. sed vestibus
occultata. quia gratiam et virtutem in se habent se-
mina. que omnibus carnalibus sunt occulta.
Pedes habent sed quasi generale denudatos
quia literos habent affectionum motum in deum
ab omni mortali concupiscentia penitus
sequestratos.

Ca. quartum. Quo modo angeli describantur.

Describuntur etiam angeli sub fi-
gura multiplici mirabiliter al-
terati sicut tangit. Dionysius in fine
angelice hierarchie. Nam describuntur pe-
nati et alati. quia a contagione terrena pe-
nitus alieni. et Platonis raptu ad diuini
amoris intima intellectu et affectu
sunt penitus eleuati. vestibus coccineis sicut
igneis sunt vestiti quia lumine diuine cog-
nitionis et diuine dilectionis flamma sunt ami-
cti. Psal. Amicti lumine sicut vestimento.
zonis aureis accinguntur. quia virtutem habi-
tu taliter sunt accincti quod nullatenus ad alia
vicia dilabuntur. Virgas et sceptrum in ma-
nibus gestant quia post deum diffiniunt omnia re-
cta. et vniuersa que sunt in mundo sensibili
iuste regunt. Tela etiam et gladios in ma-
nibus portant. quia virtute sibi tradita temo-
rum et rebellium conamina destrunt et te-
lata. Nulla et perpendiculum et alias me-
ras operario instrumenta visum sunt habere. quia
vnde per angelorum prouidentiam solet malos

ad bonum convertere. et ut spiritus sancti fiat ha-
bitatio promouere. Calamos mensuras et
funiculos in manibus portant. quia singulorum
merita et demerita discutunt mensurant et
ponderant. Phialas cum aromatibus habere di-
cuntur. quia per eorum misterium nostra vulnera ad sa-
nitatis gratiam producant. Succicti et quasi patres
ad esum leguntur. quia iusti ad patriam eorum pa-
trocinio quotidie deducuntur. Armetaria
et scriptorum instrumenta portare dicuntur. quia
per eorum misterium diuine voluntatis abdi-
ta sepius describuntur. Armis bellicis
ornati dicuntur. quia boni eorum adiutorio
in bello spirituali et corporali continue protegiuntur.
Cytharas resonare faciunt quia illi que eorum
meretur solari patrocinio desperationis
tristitia non incurrit. Tubas in manibus
portant. quia ut in bono proficiamus nos inci-
tant et inuitant. Multa talia de habitu et ge-
sta angelico in scriptura referuntur in que
bus eorum opera mirifica designantur.

Capitulum quintum

Qualiter angeli comparantur rebus materialibus

Comparantur etiam alijs rebus transsum-
ptis a naturalibus ad eorum experi-
mentas mysticas operationes. vnde
gratia. vnde assimilantur. quia ad omnia agenda
subito transuolant et circumferuntur. Aules
dicuntur. quia per raptum contemplationis suspen-
si in deum rapiuntur. Signi comparantur. quia diuini
amoris incendio totaliter inflamantur. nam ad
modum ignis cognitio et lucet et dilectione
ardet. nunc aurum nunc argentum nunc electrum no-
minat quia splendorem habent purum et luciformi-
tem dei sapientia illustrantur. Carbunculi saphiris
et alijs gemis solidis et translucentibus assimi-
lantur. quia in dei gratia stabiles effecti in-
glia confirmantur. et eorum gratia potentia omnia que
in celo sunt et in terra mirabiliter deco-
rantur. Dicitur etiam leones. quia temo-
nibus et peccatoribus sunt terribiles. vel
ideo ut dicit commentator super hierarchiam
angelicam. quia quando ad contemplandum deum
aspiciunt. quod prius per cognitionem inhere-
bat a memoria tergatur. quando in concupiscentibus
animis desiderata claritas est manifesta
nam leo cum cauda telere propria vestigia con-
suevit. Dicitur et boues. quia bos terram sul-
cans ipsam innouat et ad fructum eam aptat

Sic angeli mentes hominum disponunt ad recipiendum germina virtutum et donorum. Equule vocatur quia immediate inflexibilis et recte deum qui est sol iusticie irreuerberatis oculis contemplatur. **D**icitur etiam equus quia lege obediencie deo que eis prestat sunt subiecti. Et etiam quia albi propter lucidam dei cognitionem, quia nigri propter diuine maiestatis incomprehensionem, nam nigredo color est sed obscurus et occultus, quia rubri quia indicant terrorem iusticie et ceteratis, quia varij propter varium et sum suscepte potestatis, nam in vario extremi colores vniuntur et per angelorum virtutem perfectiua, prima secundis et secunda primis conuertibiliter conuertuntur, et in amorem mutui, conuertuntur. **F**lumina ignea dicitur, quia effusiones diuine gratie suscipiunt, et copiosam ac indeficientem influentiam viuificam fecunditate ad alios transferunt, et ideo fluuius igneo assimilantur. **D**icitur et currus in quo multa copulata pariter deferuntur, quia ipsi gratia societate pariter et loci pariter sociari siue copulati communi assensu in diuina extolluntur. **D**icitur etiam rota, quia sicut rota in se voluitur et reuoluit, et circa idem centrum semper mouetur, sic angeli circa dei quasi circa intelligibile centrum contemplando circi mouentur, quia eorum desiderium est inextinguibile et quod desiderat est incomprehensibile. **I**deo etiam curribus et rotis igneis comparantur, quia ad subditos descendit eos illuminando et iter redeunt ipsos per contemplationem ad superiora reducendo. **S**anctorum etiam orones et vota coram domino rependant, et defunctorum animas ad patriam in sinu abrahe deferunt et transportant. **D**icitur etiam medici, quia animas curant. **D**icitur et fabri quia arma spiritualia nobis parant. **D**icuntur et vigiles et custodes, quia nullo ignorantie somno depressi imminetia pericula annuntiant. **D**icitur etiam messorum, quia electorum populum in horreum regni celorum coactuunt. **D**icuntur et milites, quia per nos contra demones dimicant et ceterant. **D**icitur et duces, tum quia modum pugnandi contra hostes spirituales nobis indicant, tum etiam quia via ad patriam manifestant. **I**stis et multis alijs figuris an-

gelice virtutes quo ad eorum substantiam virtutem et operationem nobis insinuantur et dantur intelligi in scripturis. **S**ed pauca que exempli causa sunt hic dicta ad prelesens nunc sufficient.

Ca. VI. De ordini

bus angelorum hierarchijs et eorum officijs. **D**eterminatis ex parte proprietatis angelorum in generali put ad hoc opusculum pertinet, ad singulos angelorum ordinum hierarchias accedendum est ut singulorum ordinum officia uenientias et differentias per aditus proprias cognoscantur.

Ca. VII. De tripli

ci hierarchia. **T**riplex autem est hierarchia sicut sanctissimus tradidit dionisijs, scilicet superior celestis que consistit in tribus personis scilicet superior celestis que operatur in sanctis angelis, tertia subcelestis que perficitur in prelatibus. **E**st autem hierarchia sicut ibidem asserit Dionysius, reus sacrarum et rationalium ordinata preter in subditis rebus retinens principatum. **H**ierarchia autem celestis que est triplex, scilicet superior que grece dicitur epiphania, et de scribitur sic a dyo. **E**piphania est in intellectu fastigio, iudicij libera resultatio distributa. **N**am hec hierarchia tres continet ordines, scilicet seraphim que amoris incendio pre alijs feruent, et cherubin que cognitionis priuilegio gaudent, et thronos qui iusticie propediolo alijs preminet. **D**e duobus alijs hierarchijs dicitur infra in locis suis. **I**n omni autem hierarchia exiguntur necessario: ordo, scientia, et actio. **N**am ut idem dicit Dionysius, hierarchia est ordo diuine scientie et actus, vel forme quantum possibile simulans et adiudicium eius diuinitus illusionem proportionaliter in dei similitudinem ascendens, etc. **E**cce tria ponit in hierarchie descriptione scilicet ordinem scientiam et actum, quia si horum trium aliquod defuerit non erit hierarchia. **I**dem dicitur hierarchia ordo diuine, id est preter ordinata et sine deum disposita, unde in ordine narratur officium in scientia discretio, in actione ministerium, sine ordine presumptio est actio, sine actione negligentia est ordo, si

Liber Secundus.

nescientia autē actio est replensibilis
et ordo inuisibilis. Et id tam in ordine. q̄
in scientia accēdit oīs hierarchia dei p̄for
mitatē imitat. et fm modū et mensuram
sue illuminatōis in ordine suo p̄ficit et
recte discernendo et bñ operando ad dei
imitatiōem quātū possibile est ascendit.
Talis est autē inter angelos hierarchi
aca ordinis dispositio. q̄ angeli superi
oriū ordinū copiosius diuinū lumē han
tiant. et ad eos q̄ se ordine sunt inferior
res receptū cōmunicādo p̄ trāsfundūt.
nam hec lex in angelico ordine custodit̄
vt i gratie et glorie p̄cipatiōe alij sunt
primi alij secundi et alij vltimi. vt illi q̄
ordine et naturalū p̄cipatiōe sunt im
pares. sint etiā in glorie p̄ceptōe ineq̄
les. vt dicit Dionysius. Oportet supiores
angelos sp̄ esse ductores et manuucto
res aliorū inferiorū. vt eos adducāt ad
diuinā illuminatōem adductōem et com
municatōem et inductiōem p̄ cōuertiō
nē in illuminatōe p̄ cognitōem. in cog
nitiōe p̄ p̄ceptōem. Nā vt dicit Gregorius.
moral. Alij deo assistūt p̄ cōtemplatiōz
alij ad exteriora exērit et tñ ab interiori
p̄templatiōe nō recedūt. q̄ illū sp̄ inspi
cūt qui p̄ns est vbiq̄ vadūt. Excellē
tia autē ordinū assignat fm p̄eminētiā
honorū. quia fm differētē eētē sim
plicitatē et naturalis sapientie perspic
acitatē et differentē arbitriū libertatē reci
piunt ordinis diuinitatē. qui enī natu
ra magni sunt subtiles et sapientia ma
gis p̄spicaces in amplioris gratie mu
nere sunt ceteris digniores. vnde singu
li hierarchiaci ordines propria habēt
tona fm q̄ opantur et gradus p̄rios fm
quos suas opatiōes moderāt. Nō enim
fas est vt q̄s opari p̄sumat. qd̄ ad suū
ordinē et officiū nō expectat. In hoc enī
consistit hierarchiaci ordinis p̄fectō vt
q̄ illuminant illuminēt. et qui purgātur
purgēt. et qui p̄ficiunt p̄ficiāt. Cū talis
est ordo vt q̄ primo purgant postea illu
minant et p̄ficiant. Nā purgatiōem seq̄
tur illustratiō. et illustratiōes p̄fectōis p̄sum
matio. vñ supiores ordines immediate re
cipiūt a deo purgatiōem vt sint clari. et
p̄fectōem vt sint p̄fecti. Et iter ab illis

fm ordinē diuine dispositōis inferiores
purgāt illuminant et p̄ficiunt. nec intelli
gitur hec purgatiō a corruptōe vicij. sed
p̄ ab imp̄fectōe boni. nā fm deo. oportet
et angelicos spiritus ad illiū similitu
dinē qui omni caret p̄tagio et dissimilitu
dine mūdos eē ab immūditia et p̄fusio
lucentes veritate p̄fectos bonitate. In
ter istos itaq̄ sacratissimos ordines q̄
dam sunt primi. quidā mediū. quidā ve
ro infimi. vnde primi illuminant. vlti
mi illuminantur. mediū vero illuminant
vltimos. et a primis illuminant.

Ca. octauū De or dine seraphin.

Aprimo ergo ordine velut a di
gniori est incipiendū q̄t. s. a
seraphin. de quo dicit Isai. li.
vij. Seraphin est angelorū
multitudo qui ardētes vel incendētes
interpretatur. eo q̄ inter eos et deū nulli
angeli sunt internūcij. et id q̄nto ei vici
nius collocātur tāto magis caritate di
uini lumis inflāmant. et id faciē dñi et p̄
des velare dicūt q̄ ceteri angeli diuinas
maiestatē neq̄q̄ istis p̄fecti intuent. et
id tāto maiori claritate illustrāt q̄nto
ardēntiori motu dilectiōis intime inflā
māt. vñ istoz āgeloz officiū p̄p̄tū et ar
dere i se et alios ad diuine dilectiōis incē
diū p̄mouere. Proprietates autē h̄ ordi
s p̄cipales et sp̄ales elicere possum̄ ex
v̄bis Dio. sic dicēt. Pulcre inq̄t pria ce
lestiū hierarchiarū excellētissimis eēt
tū sc̄ificatur. ordinē h̄ns altiorē oib̄
citra deū immediate collocatū. Et id p̄rie
opatiōes th̄ophonie in ip̄z tanq̄ deo p̄
p̄mū referūtur. et seq̄tur. Est autē seraphi
mobile sp̄ circa diuina et incessabile cali
dū. acutū. et superuidū. intēte et inflexi
bilē sp̄ motōis. suppositoz reductiuū. ac
tūe exēplificatiū. recalificās ea et relu
scitās in silem caliditatē et ignē celū et
olocauitomatis purgatiū circūelatū
inextinguibile. h̄ns luciformē illuminatiōis
p̄p̄rietatē. oīs tenēb̄de obscuratiōis p̄
secutricē et maiestaticē et. Hec v̄ba di
uiniūma sunt et oīm moralū sentium
quoad significatiōis misterij excedētia.

Prout tamē potero quibus balbutiēdo
 alicua explanat. Videtur autē diffinire
 Dionisi. q. cognominatō seraphin p
 prietatis et officij discretōnem et variē
 gratie picipatōem in angelis manife
 stat seraphin nūcupatis. Nam appello
 tio seraphin docet mobile. hoc forsan di
 cit ppter naturā ignei amoris. quo ange
 licus affectus in teū rapit et mouet. hic
 vero motus est quietis causatiu. augmen
 tatiu. et cōpletiuus. Docet etiā incessa
 bile quia talis amor nūq̄ excidit. nūq̄
 ab appetitu amati req̄escit. Docet et ca
 lidū. quia ad modū caloris accēsus aim
 excitat vis amoris. et id subdit acuti.
 quia vis amoris penetrat ad intima cō
 ditoris. vñ acuti dicit quandā violenti
 am amatis q̄ intrat et penetrat ad re
 amata. Dicit etiā superuidū quia q̄
 uis ad interiora diuinitatis amor se ex
 tendat affectu. tñ circūire nō cessat vt
 qd̄ intellectu nō capit exēplatis tamē
 gustu aliq̄liter cōprehendat. sicut illud
 qd̄ ebullit caloris vehēmētia vñdīq̄ se
 iactitat et diffundit. sic affectus angelic
 cus nihil i cōsideratū relinq̄t imo quā
 toplus cognoscat. tanto amplius scire
 cupit. Addit etiā inflexibilis motōnis
 quia amor angelic⁹ quibus in teū mouea
 tur. inflexibilis tamē est ne amati aliq̄
 liter amittatur. vñ siml mobilis est et
 incessabilis et hoc intēte et intime. qz ad
 teū interiora tēdit. vñ mobilis est sp̄ et
 nunq̄ in se sistit et intētus vt in teū ten
 dat sed intim⁹ vt ad exteriora nō efflu
 at. oīno autē inflexibilis vt ad aliq̄ pre
 ter ipm et extra ipm nō diuertat. Dicit
 tur etiā suppositorū reductiuū qz amor
 angelicus semp ad supiora se extēdit et
 tñ ab amore inferiorū non excedit. imo
 ad diuine illuminatōis picipatiōem
 reuocat inferiores ordines et reductit.
 Dicitur etiā docere actiuū et exēplifica
 tiuū. qz non solū incēdit inferiores ad
 amādū. vñ etiā formā et exēplū p̄bet in
 feriorib⁹ q̄liter summū bonū sit sup oīa
 diligendū et qualē sit p amorē redeundū
 in teū et fm ipm tenēplacitū incēdendū
 Ideo etiā dicitur qz amor eorū sit califi
 cans et resuscitās in silem caliditatem.

quia ad hoc latet et vt inferiores si nō
 equalit tamē differēter ardeāt et feruē
 scant. Nec hoc dicit qz inferiores ange
 li fuerūt frigidī vel mortuī. sed hoc dicit
 quia subiecti ordines p ipsos ad ampli
 ozem amoris affectū cōtinue excitant.
 Propter qd̄ seq̄tur. Ignē celit⁹ et olo
 caustomatī purgatiuū. qz ignis diuī
 nus primos anglos accēdit vt alios in
 cendat. illuminat vt illuminent. purgat
 vt purgent. Ignis enī diuīn⁹ suauiter
 ardet. nec cōburit vel cōsumit ad lesio
 nē sed pot⁹ ad purgatiōes. et id dicit olo
 causti purgatiu⁹. qz sicut ex toto illusat
 ita ex toto purgat. nec ab infectōne ali
 cui⁹ vicij. sed ab impfectōe boni. qz illa
 est purgatio pfecta vbi oīs correctio ab
 est. et oīs pfectio adest. Dicitur etiā vir
 tus seraphin multimoda et multifida.
 multimoda inq̄ntum multiformis mo
 uetur appetēdo et opando. multifida in
 q̄ntū beatificatur possidēdo. mltimoda
 inq̄ntum p̄git scrutādo. multifida in eo
 qd̄ inuenit penetrādo. Per multas enī
 vias et affectōes varias p̄git et puenit
 ad vñū bonū et vna vna siml cūcta app̄
 hendit. Docet etiā notatio seraphin in
 circūelatiū. qz sine oī velamē figure vt
 creature interposito diligit videre teū et
 a plenitudine fontis lucis etne sine me
 dio aliquo illuminatur vt illuminet. ac
 cendit vt accendat. Unde in hoc sunt
 angeli illius ordinis alijs digniores. qz
 sue pfectōnis influentiā immediate si
 ne interpositiōe a teo recipiunt sine di
 minutiōne eādē alijs picipando tri
 buunt. illam possident et custodiūt sine
 amissione. Nunq̄ tepescūt a dilectōne.
 nec flectūtur ab incōuertibili ad teum
 intentōne. nec labore nec tedio desistūt
 ab inferiorū ad teum gratuita reductōe
 Nec de proprietatibus seraphin dicta
 sufficiant.

Ca. IX De ordine cherubin.

 Secundus ordo dicitur cheru
 bin quod interpretatur sciētie
 plenitudo. Sunt enim fm
 Isi. li. viij. sublimiora agmīs

Liber Secundus.

angelorum preter seraphim, eo quod vicinior
diuine sapientie suppositi, ampliori sci-
entie diuine dono sunt repleti. et ideo me-
rito ordo cherubin post seraphim ordina-
tur. quod post donum charitatis a quo teno-
minat seraphim excellentissimum est donum
sapientie et cognitiois diuine volun-
tatis vel veritatis a quo cherubin teno-
minat. Nam in angelis huius ordinis
principaliter relucet radius diuini lumi-
nis quantum ad participacionem scellentem
diuine cognitiois. vnde proprietates et ef-
fectus angelorum istius ordinis inuuit tra-
ctus Dionysii, ca. vii. vbi dicitur quod cognomi-
natio cherubin docet eorum cognoscibilem.
est sensus verborum quod angeli istius ordinis
dicuntur cognoscetes. quod in dono diuine
sapientie sunt ceteris magis excellentes.
Desideri etiam ab ipso nuncupantur in quo
rei visio que in eis viget intelligitur, quia
rei maiestatem ceteris clarius contemplantur.
Dicuntur etiam altissime datonis lumi-
ni acceptiui in quo inuuit quod cherubin
ordo diuine illuminatiois excellentia pre-
ceteris adimplet. Sunt etiam illi angeli
diuine pulcritudinis in prima operati-
ce virtute contemplatiui, quia per lumem
diuine sapientie diuinam pulcritudinem con-
templantur. per hoc etiam inuuit quod in eis
et per eos prima operatiue virtus scilicet claris-
sime intuetur. Dicuntur etiam sapientificam
traditione repleti, quia per sapientificam
creatoris traditionem alijs plus alijs mi-
nus donum sapientie diuine impartuntur.
Dicuntur etiam comunicatiui, quia lumem
sapientie quod in eis copiose diffundi-
tur, per ipsos ad ordines illuminandos co-
piose derivatur nam plenitudinem lucis
quam suscipiunt alijs comunicant et transfu-
dunt. Dicuntur etiam contemplatiois pure
et simplicis ac immediati fulgoris susce-
ptiui. Fulgorem vocat illuminatioem per
quam peruenit ad meritam et puram contem-
plationem vbi virtus diuina non in ima-
gine vel figura vel aliqua mediate crea-
tura, sed per semetipsum, et in semetipso con-
templatur. Dicuntur etiam diuino alimen-
to domestica atque viuifica unitate di-
uine refectiois repleti, quia in hoc quod
repleti lumine cognitiois reficiuntur

dulcedine dilectiois. Non enim multum
predestinatum illuminare per cognitioem nisi con-
comitare alimemum spiritus sancti, scilicet refectio
per dilectioem. Ista autem refectio dicitur do-
mestica viuifica et vna. Domestica quod
amicis et domesticis solummodo preparatur.
Viuifica quia viuum efficit quem sicut qui
ex tali cibo satiat. Vnica est et singularis,
quia delectatio est cum extranea, scilicet cum
carnali dulcedine non gustatur. Quauis
autem vna sit refectio, multiplex
tamen satietas inuenerit in hoc vnicum ali-
mento, vnde cum hoc solum precipitur plena
et vera satietas inuenerit.

Ca. x. De ordine thronorum.

Quartus ordo est thronorum
et est hic ordo a thronis dicitur
a dono iudicij, eo quod deus
in eis sedeat et iudicia sua di-
scernat et cuncta subiecta per illos dispo-
nat, vnde dicitur Iherosolymis. vnde virtus diuine equi-
tatis throno igneo in Dan. comparatur
scilicet propter perspicuitatem cognitiois quia
deus singula diiudicatis per ipsos vniuersa
sa prudenter discutit, et propter impe-
tiositatem cui nihil obuiat vel resistit. Il-
li autem angeli in quibus singulariter relu-
cet rectitudo diuini iudicij throni nuncupantur.
Iherosolymis. Et ideo a beato Dionysio. se-
des altissime dicuntur, quia alte propter
diuinam autoritatem quasi ad iudicandum
ordinantur, altiores quia diuine iusticie
regulam in iudicio imitantur sed altissi-
me quod immediati altissimo deo disposi-
tione hierarchica collocantur. Sedes
copacte quia apte et conuenienter iuncte
quoad iustitiam et conuenientiam diuino
rum iudiciorum, conueniens enim est et aptum
vnde ex culpa penam et ex iusticia gloriam ex
qualitate operis qualitatem retributiois
quod sicut sortiat, vnde conuenienter et ap-
te coleret pena culpe et gloria iusticie, quod si
culpa et gloria, pena et iusticia non conueniret
coaptata sed inuicem non haberent, coapa-
ctio itaque sedem equitatis est iudiciorum. Se-
des ab omni ignominiosa subiectioe libere
quia quanto sibi presidenti deo sunt sub-
iecti, tanto per ipsum et in ipso merentur

amplius sublimari. Sedes trisere. qz
 teū sibi p̄sidentē ferūt. 7 trisera pr̄atem
 p̄ diuina iudicia in subiectis creaturis
 iudicāt 7 ostendūt. Sedes diuini sup̄
 aduētus susceptiue immateriali 7 sup̄
 m̄sdane qz noticiā diuinitatis sine stu
 dio 7 fatigatōe p̄cipiunt 7 impassibilit̄
 7 sine diminutiōe ad inferiora trāsfun
 dūt in quo nos spiritalit̄ instruunt vt
 ab re materiali 7 terrena nos euacuant
 tes. nos ad eternorū susceptiōem coapte
 mus. Sedes etiā ab om̄i extremitate
 sunt remote. qz ei qui sine extremis est
 id est p̄cipio 7 sine imediatissime sunt
 cōiuncte. Nam in teo cui inherēt nō est
 inuenire p̄cipiū vel extremū. Thro
 ni itaqz diuina virtutē assumūt 7 ean
 dem ad inferiora trāsiūt 7 transfundūt
 p̄cedētē se teo subijciūt. 7 nec ex aliq̄
 necessitate sed mera liberalitate in agē
 dis om̄ibus subijci se ostendūt.

Ca. XI De media hierarchia.

Media hierarchia fm̄ Ihs̄.
 tres or̄ines ordies. s. p̄cipat̄
 ptates 7 d̄natiōes. Hec at̄ hier
 archia a Dyo. vocat̄ ep̄opho
 nomia. s. diuina illuatiō sui p̄cipis inter
 sculari reuerētia insigniēs. vsqz d̄nandi
 edocens at̄censqz or̄ariū. Prima diffe
 rentia dicit̄ propter p̄cipat̄ qui p̄ ce
 teris possident tonū reuerētie quoz ofi
 ciciū est docere 7 exercere et exhibere re
 uerentiā reuerēdis fm̄ diuersos grad̄
 p̄latiōis. iuxta illud. Cui honorē. lo
 nozem. Rom̄. iiii. Usus vero d̄nandi
 spectat ad d̄natiōes. que docēt subditis
 d̄nari. nō fm̄ libidinosam pessendi cu
 piditatē. sed fm̄ rei voluntatē Nam te
 us vult homines pessē hominib⁹ vt p̄fici
 ant nō vt sup̄biant. vt eos in fide 7 mo
 ribus instuāt. nō vt te libertatis d̄nio
 insolecāt. Et ratio vero potestatis refer
 tur ad ordinem pr̄atum q̄ potestatiue a
 nobis coercent demones ne nobis tan
 tum noccat̄ quantum desiderant vel affec
 tant. Et taliter ponitur dispositiō medie
 hierarchie quāuis alio mō videatur ordi
 nari fm̄ Ihs̄. 7 Grego. sed te hoc ad p̄ns

opusculum nihil spectat.

Ca. XII. De ordi ne dominatonum.

Quartus ordo est d̄natiōnum
 que fm̄ Ihs̄. potestatiue 7 v̄ru
 tibus p̄sunt 7 p̄minent. que
 pro eo q̄ ceteris angeloz ag
 minibus p̄sunt siue d̄nantur. d̄natiōes
 nūcupant. Hui⁹ ordinis est officii fm̄
 Greg. in bello sp̄iali nos instruere. qua
 liter oporteat hoīes p̄latiōis officium
 exercere. Docent etiā p̄latos qualiter
 sine tyrannide 7 subditoz oppressiōe in
 regimie tētant se habere. Hoz angelo
 rum ministeriū est fm̄ Dionisiū serui
 li timore deposito in teū moueri 7 absqz
 reflectiōe ad cōmodū tempale ei inces
 santer famulari q̄ singulari excellentia
 inuisibilem annūciatōem in subiectis
 ordinib⁹ solo imperio formāt. Sunt an
 geli istius ordis ab oī oppressiōe literi
 vt literē ad summū eleuetur 7 nulli in
 fra summū subijciāt. vñ ita teo subsunt
 q̄ nulli inferiori subijciūt. Per vniuer
 salem excellentiā supra oēm subiectō
 nem eleuant ita tñ q̄ p̄ nullā violentiā
 aut tyrannidē ad oppressiōnē inferiorū
 inclinātur. vñ dicit̄ Dyoni. q̄ fm̄ diffi
 militudinē tyrannidis d̄niuz exercēt
 seueritatē habēt in potestate et cū seue
 ritate liberalitatē in benignitate et d̄ni
 a d̄natiōibus potestas exercet̄ liberali
 tas circa inferiores nō tollit̄. Per istam
 tñ liberalitatē eoz potestas nullo mo
 do minorat̄. imo teo se cōformantes re
 gulā 7 legem sue p̄sidentie q̄ntū possibi
 le est imitat̄ur. Nunq̄ ad aliqua vana se
 cōuertūt. sed cōtinue ad tonū summū.
 (quod Dionisius vniuersale vocat̄)
 oculos dirigūt. 7 ab illo qui om̄ibus do
 minat̄. mētis acie nō auertūt. vnde rei
 formitatis 7 diuine similitudinis prout
 possunt sunt p̄cipis fm̄ Diony. Itaqz
 d̄natiōes p̄se sunt in sc̄da hierarchia.

Ca. XIII De ordi

Que principatum.
 Quintus ordo dicit̄ principatus
 et hic ordo fm̄ sc̄tos docz ip̄les

Libri Secundus

inferiores gradus exhibere reuerentiam maioribus existentibus in statu altioris dignitatis ut puta regibus principibus et prelatibus. De angelis istius ordinis dicit Dionysius ad principatus pertinet vniuersalis ducatus et regimē ductiuū ad dei similitudinē. quia isti angeli habent ex officio ut alios inferiores ordinaliter reducant ad dei et doceant ipsos reuereri in seipso et in primo. specialiter in plato. qui secundum Dionysium ideo dicitur principatus quia habent alios reducere vel uertere ad primum et principale principium scilicet deum quem ipsi prout possibile est imitantur et quantum prohas est in presidendi officio principi assimulant. Dicit enim Irido. li. vij. Principatus sunt qui angelorum agminibus presunt qui pro eo quod subditos angelos ad explendum diuinum ministerium ordinant et disponunt. principatus uocabulum accepit. nam alij sunt qui administrant alij qui assistunt. milia enim milibus ministrabant ei et decies centena milia assistunt ei. Dan. septimo.

Capitulum decimum quartum. De ordine potestatum. Tertius ordo est potestatis. At dicunt potestates secundum Iridum. quia eis virtutes aduersae sunt subiectae. et ideo potestatis nomine nuncupantur quia maligni spiritus eorum potestate coercent ne tamen noceant quantum cupiunt et affectant. Horum angelorum officium est secundum Gregorium. illos qui in bello spirituali desudant confortare et ne ab aduersariis violenter superent defendere. et ut boni victoriam obtineant viriliter adiuuare. huic concordat Dionysius. dicens. Potestatis ministerium esse cauere ne aliquid aduersum possit bonis obistere vel nocere. dicit etiam Gregorius. Potestates in suo ordine perceperunt potestatis ut eorum dispositioni aduersae potestates subiciantur. quae ne tanto hominibus noceant quantum desiderant potestatis misterio refrenantur. de his potestatibus dicit Dionysius. Ipse scilicet potestates habet equipotentem. et equalē cum dignationibus potestatem que eadem diuina munera. in suo ordine et gradu humiliter suscipiunt et custodiunt si

ne confusionem. Nihil enim tyrannice precipiant contra inferiores nihil violentia et fortitudine attemptant. sed potius reiformiter. id est ad diuinam similitudinē angelos inferiores ordinate reuocant et ad potestaticam et causalem potentiam. id est ad deum qui omnia potest et omnium causa summamque dant et intellectualiter reducere non cessant ut per has reiformes proprietates medie celestium animarum dispositiones illuminent purgent et perficiant. Sicut enim ipse potestates mediatis superioribus ad dei similitudinem uertitur ita mediatis ipsis potestatibus qui inferiores sunt ad reiformitatem reducitur ut sic omnes superiores medij et inferiores ordines mysticam purgationum illuminationum et perfectionum participes efficiantur.

Capitulum decimum quintum.

De tertia hierarchia. Tertia hierarchia que dicitur ephionia tres continet ordines inferiorum. scilicet virtutes archangelorum angelorum. Et secundum hoc inferior hierarchia sic describitur. Inferior hierarchia est diuinum principium nature legibus occurrentes secreta reuelans pro capacitate discreta nature legibus occurrentes. Hoc pertinet ad virtutes qui potestatem habent faciendi miracula et curandi morbos et languores. Secreta reuelans. hoc pertinet ad archangelos et angelos. Pro capacitate discreta. hoc refertur ad archangelorum differentiam et angelorum. quia maiores ut archangeli maiora. minores ut angeli minora reuelant. Per archangelos enim reuelabant prophetis maiora secreta ut illud. Ecce ego concipiet et per angelos aut minora. ut illud David. Episcopatus eius accipiet alter etc. Et dicit ephionia ab ephi quod est sub et phanos quod est apparitio. quia inferiori modo quam in alijs resultat dei similitudo in ordinibus huius hierarchie.

Capitulum sedecimum.

De ordine virtutum. Primus ordo est virtutum. Virtutes enim sunt angelorum agmina. ministeria habentia ad vir

tutes & miracula faciēda in quibz potiss
 sime relucet virtus diuina ppter quod
 et virtutes nominantur. vt dicit **Isido.**
Istius ordinis angeli ab ordinibus me
 die hierarchie recipiunt illuminatōem
 purgatiōem / et pfectiōez. vnde fm **Di**
 onisius virtutes habet virilitatem ad
 optiōes fortem incommutabile. fm dei
 formā eis indicatē. In hoc enī deo sunt
 similes & pformes. qz ad omnia agen
 da incōmutabile virtutis. vigore acce
 perunt. ideo istoz spiritū opatiuam
 virtutē pstringit dyoni. sic dices. Ipsa
 sanctaz virtutū cognominatio fortē quē
 dam & incōmutabile docet vigorez fm
 inditā eis reformatā ad nullam susce
 ptiōez diuinarū illuminationū imbeci
 liter infirmatā &c. quasi diceret in hoc
 qd isti angeli virtutes sunt vocati refoz
 mes & similes deo & inoscuntur. Nam di
 uina virtus fortis est ad agendū vt nō
 frangatur alicuius opis difficultate et
 incōmutabilis est ad pseuerādū vt non
 langueat seu infirmetur alicuius spacij
 seu temporis diuturnitate. Sic an
 geli isti consimiles sunt. quia ad om
 nia agenda robusti et incōmutabiles i
 ueniuntur. vnde virtuosī sunt non solū
 opando verum etiā in illuminatōes su
 sciendo. nā horū angeloz virtus &
 si infirma videat diuine virtuti cōpara
 ta. Non tamē infirma est ad eadē p gra
 tiam cōformata. Infirma est nature cō
 ditione. sed non infirmatur aliqua cor
 ruptiōe quin participat totū quicquid
 creature est debiti. fortitudine scilicet
 sufficientē & sue nature cōgruentem. Et
 ideo dicit Dionisius qd habet refozme
 motum firmiter se ferentē. Insuper es
 sentiale et potentificam dei virtutē. qz
 propria virtute in deū mouetur. et vñ
 eozū virtuositas in superessentialē vir
 tutē creatoris sustollitur inde refozmi
 ymaginis similitudo i eis reperitur. **Dei**
 refozmitatē aut quā recipiunt ad inferio
 res angelos trāstundunt. accipiunt qdes
 per donū. sed alijs tribuit per exemplū
 Horum angeloz est officiū. fm dioni
 siū docere prelatos. prelatiōis officiū
 exequi feliciter & cōstanter et vt ipsius

onus sustineant patienter. fm **Gregor.**
 vero in quarto moralis. Istozum offici
 um in his qui virtutē habent est docere
 qualiter imaginem dei in se reparēt et
 refozment ac refozmatā viriliter custo
 dian ac cōseruent. vnde per istoz ange
 lozum ministeriū virtus miracula faci
 endi pfectis cōceditur vt reducti ad pri
 mum statū in quo deus fecit hominē ad
 suam imaginē per huiusmodi miracula
 ostendantur. Angeli istius ordinis di
 uinā virtutem cōtinue aspiciūt. et in ip
 sa contemplatiōe cōtemiscūt. sed iste
 timor penalis non est cū potius sit admi
 ratiōis q̄ horrozis prout **Gregorius** di
 cit in moralibz. libro quarto:

Capitulum decimū

De ordine archangeloz
Quartus ordo est angelozū qui
 fm **Isidorū** summi nunciū vel nū
 ciorum principes interpretantur
 Nam primatū tenēt inter angelos. sūt
 enim duces & principes sub quoz ordie
 ynicuiqz angelozū officia deputata sūt
 Nam archangelis angeli p̄sunt vt patz
 in zachariā vbi angelus maior dixit mē
 nozi. vade et doce puerū istū &c. Si enī
 in ipis angeloz officijs superiores infe
 riores nō disponerēt. nullo mō hoc qd
 homini diceret angelus ab angelo co
 gnouisset. hi archāgeli sepe p̄p̄is nomi
 nibz tenorantur vt p iploz vocabula ip
 sozū cōditiōes & opera ostendantur. Hā
 gabriel virgini mittitur vt illū denuncē
 aret venturū qui p̄tra aereas potestates
 obtinere debuit victoriā et triumphū.
 Gabriel enim dei fortitudo interpreta
 tur. sicut & raph ael qui interpretatur me
 dicina dei ad thobiam missus fuit qui ei
 oculis curatiōem adhibuit & cecitatem
 abstulit & detersit & sic de alijs. **Duculqz**
Isido. li. vii. capitulo quinto. Horū ange
 lozū officiū est fm **Greg.** De his que ad
 promotionē fidei p̄tinent. vt de aduētū
 filij dei de ei gestis & dictis fideles pro
 mouere. Archāgeloz etiā est fm dyoni.
 p̄phetas p̄phetis reuelare demones hōis
 bus dñantes arcere ne vltius plus
 ledāt. sicut p̄statum est eosdes coercere

Libec Secundus

ne dñi sibi vsurpēt aut accipiāt. Archā
geli etiam angelis suppositis eis sunt
digniores ⁊ annūciatione priores cete
risq; sunt perfectiores. Nam s̄m dyoni
inferiores cōuertit ad principale prin
cipiū suū et quantū eis passibile est
angeli inferiores ipsis mediātibus ad
ipsum informantur. Insup vnifican
id est angelos ad vnitatē illius p̄cipij
colligant ⁊ adunāt. ducendo angelos si
bi subditos s̄m ducatus inuisibiles ⁊ or
dinatos quibus habent ducere ⁊ docere
sequentes alios et subiectos. Isti etiā
archangeli inter ordines inferioris hie
archie sunt intermedij ⁊ ideo a supiori
bus illuminationes participāt ⁊ easdē
angelis inferioribus p̄cipatas cōmuni
cant ⁊ annūciāt. in quibus angelis om
nium angelorū dispositio hierarchiaca
ex triplici ternario celestium ordinum
perfectissime est completa.

Capitulum deci // mumocrauum De ordine angelorum.

Bonus ordo et vltimus est an
gelorum. Angelus autem grece
malach hebrayce dicitur. Latine
vero nuncius interpretatur. eo q̄ volū
tatē domini populū annūciare cōsueuerit.
Angeli autē vocabulum nomē est offi
cij nō nature. Nam angelus ē semp spi
ritus. sed quādo mittitur tūc primo an
gelus nūcupat. Angelis vero pictorum
licentia pennas fingit vt eorū discursū
celerē significent sicut ⁊ iuxta poetarū fa
bularū venti pennas habere dicunt. sicut
dicitur. Qui ambulat sup pennas vni
torū. Bucalq; Fidor. li. vii. ca. v. Sei
cundum dyonisiū autē angeli inferioris
ordinis non participāt ordinē supiorū
illuminationū. non enī p̄cipant cum
ipsis sed ex ipsis. Nam angeli supiores
primo loco diuinas illuminationes susci
piūt. ⁊ illas postmodū ad aliorū noticiā
et cognitionē deferūt. qui ⁊ primi nun
cij dicunt. Alij autē posteriores sunt ⁊ vl
timi. Angeli etiā s̄m eundē dyonisiū
homines ad diuinā cognitionē adducūt
⁊ subleuant ⁊ vt iuste viuant instruunt
et informāt. Unde quibus angeli ⁊ si non

habent angelos alios sub se inferiores
quibus presunt. habēt tamen sub se in
feriores hominū ordines quib; presunt
quos ordinant ⁊ disponunt. Fursum ex
tendunt p̄ dilectionē dei. in semetipsis
formantur per custodiam sui. sub se pro
greduntur p̄ eorū tutelam quorū mini
sterio deputantur. Istoz itaq; angeloz
multiplex est effectus. nam angelus nō
sre custodie singulariter deputat. nos
stimulat ad bonū et excitat ne in vicij
dormiamus. Actu. xij. Item spirituali
ter nos reficit ne sub onere vie i patriā
succumbam. iij. Reg. xix. Item arcer
demonēs ne ab ipsis ledamur. Thobie
viiij. Item instruit in ambiguis vt cer
tificemur. Danielis. i. r. r. Item cōduc
ne in vjjs reuicem. Thobie. v. ⁊ Exodi
xxij. Item nobis in tristitia positus as
sistit vt cōsulemur. Luce. xxiij. ⁊ Bene.
xvi. vbi dicitur de angelo qui confortauit
flentem Agar. Item nobis peccantibus
cōpatitur ne desperemus. Isaie. xliij.
et Iudit. ij. Item velociter nobis assistit
ne cadamus. Isaie. xliij. Item angeli.
Item adiuuant contra hostes ne vincā
mur. Gene. xxij. ⁊ ij. Macha. penulti.
Item vulnera nostra sanant ne moria
mur. Thobie. xi. Item peccata nostra ad
memoriam reducant vt erulescam. Jo
sue. ij. Item voluntatē dñi annūciāt
vt ei acquiescam. Luc. ij. Item impedi
menta auferunt vt diuinis liberius ser
uamus. Exodi. xxij. precedetq; te. rē.
Item frequētes nos vilitāt et nobis p̄
cauent ne offendamus. Isa. lx. s̄m penā
rē. Item deo semp assistit vt cōtemplē
tur. Luc. i. ⁊ Danielis. viij. Decies cen
tena milia rē. Item orando nobis me
rentur. Job. xxxij. si fuerit Item a di
uina laude non retardantur. Isa. vi. et
apc. v. non habebant requiem. rē. Item
deum sine velamine facie ad faciem con
templātur. Mat. xvij. Angeli eorum
⁊ Item nullius corpulentie mole i sua
substantia vel in virtute aggrauantur.
Luce vltimo. Spiritus carnē ⁊ ossa rē.
Item supra tempus existens in tempe
opatur angelicis enis intellectus cū sit
reiformis vt dicit dyonisi. est unitatane?
b 2

et ideo sine collectioe vnius ad aliud sub-
 buto intelligit et in virtutitate sue sub-
 stantie in instanti omnia agenda agit:
 Unde de angelo qui vocatur a philoso-
 pho intelligentia dicit qd fit creat' in ori-
 gine tempore et eternitatis vt patet in
 primo libro de causis. Item homines ex
 subita angeli presentia terribos bonus
 angelus blandiendo aspectu suo cosola-
 tur. vt dicit Ambrosio. luce primo ibi. ne
 timeas zacharia. etc. Sed temo ecouer-
 so quos sua presena terribos facit. am-
 pliiori horrore pcatur vt dicit idem. Item an-
 gel' qn vlt apparet et qn vult ab huanis
 aspectib' occultat. vt dicit idem ibidem.
 Item corpus p suo beneplacito opatio-
 ni sue cogruum vt appareat assumit et p
 acto suo officio idem corpus assumptus
 deponit. Iudic. xiiij. Euanuuit. etc. Item
 assumpto corpe pro aliqua necessitate
 non vegetat illud corpus nec viuificat is-
 tantu monet. vnde quadoqz videtur co-
 medere et bibere vt ho. et tamen non co-
 medit nec bibit. sed potestate sua cibum
 admirat et sumit vt patz. T. l. i. c. ij.
 vbi dicit angelus. Videbar quide etc.
 Angel' ei non comedit aliqua necessita-
 te sed solum potestate qz vt dicit aug'.
 sup. luce vltimo. q' radi' cosumit aqua
 potestate sed terra absorbet necessita-
 te. vñ fuit ibi comestio potestatiua quo
 ad masticatiõem et cibi consumptione nõ
 tamen necessaria quo ad incorporatiõem
 Hec itaqz leuia et plana proprietatibus
 bonoz angeloz ad vtilitate puuloz di-
 cta ad presens sufficient.

Capitulum decim //

mumnonum. De malis angelis.

Sicut bonus angelus hominibus
 datur ad subsidium et conseruatio-
 nem. sic malus angelus datus e
 vnicuiqz ad exercitium et pbatioem vnde
 horum malignozu spirituu caput et dux
 est lucifer. qui fm Greg. sic est dicitus p
 eo qd alijs angelis clarioz est creat'. vñ
 de gregorius. Primus angel' ideo om-
 ni lapide pioso ornatus extitit. qz cum
 cunctis angelozu agminib' pfiut ex eo
 tum comparatione clarioz fuit. sed con-

tra aditozem suum supbiens luce et cla-
 ritatez pdidit. et forma refozme et obscu-
 ram apostasie sue merito acq'siuit. De
 hoc dicit Damasc. li. i. ca. xvij. Ex his an-
 gelicis virtutib' qui alijs perat et cui ter-
 re custodia commissa est. nõ natura ma-
 lus factus. sed bonus existens nequa
 qd ab ipso conditore malicie semita in se
 habens. nõ ferens illuminatiões et honore
 que ipse conditor largitus fuerat. electio-
 ne liberi arbitrii sui vñs est ex eo qd est
 fm natura in id qd est pter natura. vñ
 de deo rebellare volens et a primo bono
 deficiens in malum venit. Et infra. Lu-
 men igitur creatus a conditore. ppria vo-
 luntate tenebra factus est. Simul autem
 cum eo euulsa est et cosecuta angelozum
 qui sub ipso ordinati erant infinita mul-
 tudo et voluntarie facti sunt mali. nõ bo-
 no ad malum redinantes. Item dicit
 ibi qd non habet potestatem neqz virtu-
 tem contra aliquem nisi a deo permissiue et
 dispositiue concedatur sed diuina pmis-
 sione transfiguratur in quacumqz volu-
 erit imaginem seu figuram. Omnis igitur
 malicia et immunde passionis ex ipso
 cogitate snt quas quide immittere. i. su-
 gerere possunt sed violentias inferre nõ
 preualent. Item qd hominib' est mortis
 angelis elapsus. Post casum eni nõ est
 eis pñia quemadmodum post mortem
 hominib' nõ est vita. Hucusqz Damasc.
 Item dicit greg. a gratia delectus. ob-
 tinatus in malicia pmanit ita qd nihil
 bona voluntate velit. liberu siquidem ha-
 bet arbitriu sed de psum et ad malum in-
 cessanter inclinatu ita qd semp bonu res
 fugit. malum vero eligere non resistens.
 Et ideo accidit. vt dicit cassiodor'. vole-
 bat et cupiebat rapere diuinitatez et ami-
 fit felicitatem. Item qz altitudine sibi i-
 conueniente indebite appetit ideo iusto
 ordine ad ima ruit. vt qui se iuste nõ te-
 neat nũc in imo. ppter qd dyabolus id e
 deorsum fluens a sanctis est dicit'. Sicut
 tis alijs nominib' nũcupatur quib' sua
 malicia p nominu similitudinem inti-
 matur. Dicitur eni demon ymo fm pla-
 to. in thymeo cacodemon. i. mala scies

Liber Secundus

temon enim sciens interpretatur. Sic autem dicitur propter scientiam quae viget naturaliter per spicacitatem, viget enim sensu naturali experientia temporis, viget intelligentia fortiter sicut dicit Beda et etiam Damascius et ceteri. De hoc dicit Hieronymus libro vii, capitulo ultio. Demones vocantur greci pitos, id est scientes placent ei multa futura, unde solent dare responsa aliqua. In illis enim est cognitio rerum plus quam in hominibus, partim subtilioris sensus acuminis, existentia longius sine vite, partim pro dei iussu angelica revelatione. Si corpus aereorum natura vigent ante transgressionem celestia corpora gerebant lapidibus in aeream qualitatem conversi sunt et ista a eris caliginosi spacia teneri permitti sunt qui eis carcer est usque ad iudicium. Si sunt puri catores angeli quorum dyabolus princeps est. Item dicitur sathan, id est aduersarius, quod ex corruptela malicie deo qui summe bonus est continue aduersatur ut dicit Hieronymus precipitata audacia magis presumit quam possit ut dicitur in Ieremia, ceteri. Quia ior est arrogancia eius etc. Sicut enim dicitur idem potius vult esse quam non esse ut pugnet contra deum quibus suis et hoc sciat crescere nocentem. Item vocatur beemoth iob quadragesimo, ecce beemoth, beemoth vel animal interpretatur, temon sic beoth comedere ferus appetit, quod suggestiois suadente contereere spiritualium virorum vitam mundam querit. Carnalia enim desideria amat temon. Item dicitur leuiathan, id est additamentum. Iob, xl, quia ut dicit Gregorius. Valum malo addit et penam pene addere non desistit. Sicut enim sua et suorum crescit culpa, sic et pena. Item dicitur appolon grece, id est exterminator latine, ut patet Apoc, xv, quod bona virtutum que deus in ecclesia siue anima plantat malicia ipsum stimulare exterminare desiderat sicut dicitur in psalmo. Exterminauit eam aper te filia, etc. Item dicitur communiter dyabolus qui hebraice dicitur doctus suus quia quiescit in celi culmine stare ceterum sit, superbie sue pondere deorsum cadere meruit, grece vero dicitur criminatores eo quod vel ad crimina allicit et inflammat, vel quia electorum innocentiam falsis cri-

minibus inficit et accusat ut dicitur Apoc, xij, proiectus est accusator etc. Et sicut dicit Hieronymus et himoloiarum libro viij, preter ista nomina multipliciter in scriptura eius malicia tenoratur. Dicitur enim serpens vel draco propter eius vitule tam astucia. Apoc, xij, Leo propter eius aptam violentiam, id est de, vlti, tamquam leo rugiens. Actis, propter eius obstinata duriciam. Ista, ceteri. Soliter tortuosus propter ipsius in isto aere caliginoso latentiam. Et hoc ab augustinus recitatur opinio platonis de cacodemonibus super Gene, ad litteram li, viij, et habet li, v, siue di, viij, c, i. Demones aerea dicuntur animalia quia corpora aereorum vigent natura nec per mortem dissoluntur, quod pualet in eis elementum aptum ad patiendum potius quam ad agendum. Item dicitur Augustinus in libro de ciuitate dei, ca, viij, Demones sunt animalia animo passiva mente rationalia tempore, id est durandae eterna corpe aerea etc. Pec quidem ab augustinus gusti, opinatiue et recitatiue sunt dicta volente insinuare quod temon a loco summe illuminoso, scilicet celo empyreo sit expulsus et in hoc aere caliginoso intrusus ut ibi patiatur et inde assumat corpus quod a deo permittitur ut hominum vita pro ipsius ministerium exerceat, propter quod ab Ista, faler confans primas et formas vas in opus suum dicitur quia eius exercitio vita electorum qui vasa sunt gratie comprobatur. Ista, ly, Creauit fabricam etc. His itaque nominibus et multis alijs modis temon nominatur quod vitulera eius rabies temon stratur. Dicit enim Beda in glosa, super illud loci, id est de, vlti, Circuit qurens quem deuoret etc. Circuit enim tanquam hostis obsidentem muros clausus exploras ut per inferiorem partem ad interiora penetretur. Offert et oculis formas illicitas ut visu destruat castitatem, aures pro canora temptat ut moliat et panem figore. Linguam concitio puocat. Stanum iniurijs lacerantibus ad vindictam puocat vel ad cedem istigat. Honores terrenos permittit ut anibilet celestes, et cum latenter non potest fallere aptos addit terrores in pace subdolos in persecutione violentus contra quem animus delect esse tamen patius ad resistendum

quintu ille e pat ad spugnadu lucus qd
**Capitulum vicesi-
mum.** De ange'is pueris.

MAli igitur angeli cōsentiētes vo-
luntati luciferi cadentis irrecu-
perabiliter in hoc aere caligino-
so velut in carcere sunt reclusi. Ceciderunt autē de luce in tenebrā. de scientia in
ignorantiā de dilectiōe in odiū et in iu-
diam. de summa felicitate in summam
miseriā. vt dicit Greg. Item demones
presunt demonibz fm maiore scientias
et minore. alijs sut sunt. vt di. Ambro.
sup. Lucā. Quamuis enī obstinati sunt
in maloru iaci tamē sensu non sunt peni-
tus spoliati. Nam vt di. Vido. triplici
acumie vigēt demones. Hā quedā scūt
subtilitate nature. quedā experientia
temporū et diuturnitate. quedā sancto-
rum spiritū reuelatiōe. Item demones
vt di. Aug. in eius viuacitate ingenij
cognoscunt seminales rerum virtutes.
nobis occultas quas p cōgruas et tem-
peratas elementoz p cōmixtiōes spar-
gant et sic diuersas rerū species pducūt
qd enim possit p se facere natura succes-
siue hoc potest diabolus facere per acce-
rationē operū nature. vnde per artem de-
monū magi pharaōis serpentes et ranas
subito produxerūt sicut super Apo. glo.
sa dicit. Item demonū intentio tota ē
ad malū et ad fatigationē bonoz et ideo
elementa sepe perturbāt tempestates in
mari et in aere concitant. fructus terre
corrumpūt et deuastant vt patet Apoca.
vij. ca. et longe peiora facerent. si dñi
angeli non cohiberēt et ideo quia otinue
peccāt quocūqz vadūt penā suā otinue
lectū portant vt di. Greg. Item grego. li.
moral. xxij. demones semp afflictionem
iustoz experūt. sed si a deo potestatem non
accipiūt ad temptatiōis articulū nul-
latenus cōualescunt. vnde quādo vnus
malum intulerint. ad faciendū aliud su-
bito se accingunt. vñ exeuntes ab obfes-
so porcos intrare perierūt. Nam vt suā
agant maliciam etiā bruta ledere appe-
tunt. quando cohibente eos diuina po-
tentia homines ledere non presumunt

Item in libro. xiiij. fm diuersas diuersa
sorum completiōes varias diuersis pa-
rant temptatiōnū illaqueantes decep-
tiōes. nā letos temptat de luxuria tri-
stes de discordia. timidos de respatiōe su-
perbos de presumptiōe. Item in libro.
xxij. primo antiquus hostis temptans
quasi cōsulendo blanda et illicita animo
suggerit. post ad delectatiōes prabit ad
extremū p cōsensum possidens violenta
consuetudine premit. vnde de ipso dicit
iob. xli. Strigit caudam et. Item idem
li. xxij. Nequaquē hostis callidus quem
piā pmit. sed calliditate pestifere pua-
sionis et fraudulētis filiis interficit. qz
dum dulcia resonant ad noxia cor incli-
nant. Item idem li. viij. sicut est perdit
hūanus sensibz se obijcit. modo quasi an-
gelum lucis se ostendit. Item li. xxxij.
in fine mundi tanto feruetior erit ad se-
uiciam quāto se sentit viciniōe ad iudē-
cium et ad penam. Item ibidē tūc quicū-
qd nequiter voluerit callidus erigetur
tūc superbis ceruicem quam altius eri-
get et per illum dampnatū homines quē
gestabit omne quod poterit. tūc nequē-
ter ostendet. Item ibidē li. xxxij. Appareo
te iudicio cūcto assistente celestis curie
ministerium antiquus ille hostis diabolus
belua crudelis et fortis in medio capti-
uus adducetur. cum suo toto corpe eter-
ne gehenne incendijs mācipabitur vbi
vtiqz inauditum erit spectaculū quā-
do hęc immanissima belua electozū ocu-
lis ostenderetur. Pec pauca de infinitis
pprietatibz malignozū spūsz et eoz esse
ctibz dicta sufficiāt cā breuitatē. als vo-
ipi sathāe pprietates opatiōes et occul-
tas machinatōes si qd scire desiderat li-
bz. Greg. sup iob plegat et peurat ma-
xime in quobz. c. penul. scz. xl. et. xli.

Explicit liber secundus
Incipit liber terti-

us de pprietatibz aie rō al.

Adiuuante
iesu christo i precedentibz
aliquas pprietates de
substantia penitus incorporea diuina sci